

Slovenská obchodná inšpekcia (ďalej len „SOI“) ako jediný orgán dohľadu nad trhom uskutočnila v mesiacoch júl a august celoslovenskú kontrolnú akciu zameranú na kontrolu výrobkov na ochranu betónových konštrukcií.

Cieľom celoslovenskej kontrolnej akcie bolo preveriť plnenie stanovených požiadaviek v zmysle zákona č. 133/2013 Z. z. o stavebných výrobkoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov a Vyhlášky MDVRR SR č. 162/2013 Z. z., ktorou sa ustanovuje zoznam skupín stavebných výrobkov a systémy posudzovania parametrov v znení vyhlášky MDVRR SR č. 177/2016 Z. z. v sortimentnej skupine stavebných výrobkov 4503 Výrobky na ochranu betónových konštrukcií, napríklad na impregnovanie povrchu betónu, protikoróznou ochranu výstuže a pod., uvedené a sprístupnené na trhu SR.

Výrobky a systémy na ochranu betónových konštrukcií sa používajú na zlepšenie trvanlivosti betónových a železobetónových konštrukcií, ako aj na nové betóny a tiež na údržbárske a rekonštrukčné práce. Betón je pórovitý stavebný materiál a agresívne látky v plynnej alebo tekutej forme, ktoré prenikajú cez kapilárny pórový systém vyvolávajú korózne procesy. Jednou z možností ochrany je jeho povrchová úprava. Výrobky a systémy na ochranu betónových konštrukcií sa používajú ako ochrana povrchu betónu proti vniknutiu látok, na reguláciu obsahu vlhkosti v betóne, na zlepšenie fyzikálnej odolnosti, odolnosti proti chemikáliám a na zvýšenie elektrického odporu betónu.

Predmetom kontroly boli výrobky, na ktoré sa vzťahuje harmonizovaná európska norma EN 1504-2:2004 Výrobky a systémy na ochranu a opravu betónových konštrukcií. Definície, požiadavky, riadenie kvality a hodnotenie zhody. Časť 2: Systémy na ochranu povrchu betónu (ďalej len „EN 1504-2:2004“).

Výrobky a systémy na ochranu betónových konštrukcií patria do harmonizovanej časti stavebných výrobkov, na ktoré sa vzťahujú podmienky Nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 305/2011, ktorým sa ustanovujú harmonizované podmienky uvádzania stavebných výrobkov na trh a ktorým sa zrušuje smernica Rady 89/106/EHS (ďalej len „Nariadenie EP a Rady (EÚ) č. 305/2011“).

Na výrobky na ochranu betónových konštrukcií sa vzťahuje harmonizovaná európska norma STN EN 1504-2: 2005 Výrobky a systémy na ochranu a opravu betónových konštrukcií. Definície, požiadavky, riadenie kvality a hodnotenie zhody. Časť 2: Systémy na ochranu povrchu betónu a STN EN 1504-2/OA (oprava).

Európska norma STN EN 1504-2 je časťou súboru noriem na výrobky a systémy na ochranu a opravu betónových konštrukcií, ktorými sú STN EN 1504-1, STN EN 1504-3, STN EN 1504-4, STN EN 1504-5, STN EN 1504-6, STN EN 1504-7, STN EN 1504-8, STN EN 1504-9, STN EN 1504-10.

Podľa STN EN 1504-9 Výrobky a systémy na ochranu a opravu betónových konštrukcií. Definície, požiadavky, riadenie kvality a hodnotenie zhody. Časť 9: Všeobecné princípy používania výrobkov a systémov sa systémy na ochranu betónu používajú ako „metódy“ pre tieto „princípy“:

- Princíp 1: ochrana proti vniku látok.
- Princíp 2: regulácia obsahu vlhkosti.
- Princíp 5: odolnosť proti fyzikálnym vplyvom.
- Princíp 6: odolnosť proti chemikáliám.
- Princíp 8: zvýšenie elektrického odporu.

STN EN 1504-2: 2005 sa týka nasledovných metód na ochranu povrchových plôch:

- Hydrofobizujúcej impregnácie (H).
- Impregnácie (I).
- Povrchovej úpravy (C).

Deklarované parametre závisia od zamýšľaného použitia. Ide o vlastnosti ako hĺbka vniku, odolnosť proti alkáliám, koeficient rýchlosti vysušania, priepustnosť vodných pár, kapilárna nasiakavosť vodou a vodopriepustnosť, priepustnosť CO₂, strata hmotnosti po zmrazovacích a rozmrazovacích cykloch, odolnosť proti chemikáliám, odolnosť proti silnému chemickému vplyvu, odolnosť proti nárazu, odolnosť proti oderu, odolnosť proti zmenám teploty, odolnosť proti tepelnému šoku, príľnavosť na vlhkom betóne, drsnosť/odolnosť proti šmyku, lineárne zmrašťovanie, koeficient teplotnej rozťažnosti, schopnosť prekrytia trhlín, antistatické vlastnosti, starnutie, reakcia na oheň a uvoľňovanie nebezpečných látok a ďalšie.

Objektmi kontroly boli výrobcovia, splnomocnení zástupcovia výrobcu, dovozcovia a distribútori.

Obsahom kontroly bola:

- Vizuálna kontrola požiadaviek na značenie výrobku.
- Kontrola dokumentov súvisiacich s posúdením a overením nemennosti parametrov:
  - Vyhlásenie o parametroch,
  - certifikát, protokol o skúškach.
- Kontrola, či je priložený návod na použitie.
- Odber vzoriek na posúdenie parametrov.

Výsledky kontroly

V rámci kontrolnej činnosti zameranej na kontrolu výrobkov na ochranu betónových konštrukcií bolo prekontrolovaných spolu 91 PJ. Kontroly boli vykonané u 3 výrobcov, 2 splnomocnených zástupcov výrobcov a 86 distribútorov. Nedostatky boli zistené v 12 PJ, čo predstavuje 13,2 % z celkovo prekontrolovaných PJ.

Celkovo bolo skontrolovaných **90 druhov** výrobkov na ochranu betónových konštrukcií, na ktoré sa vzťahuje harmonizovaná európska norma STN EN 1504-2 a nedostatky boli zistené pri **19** druhoch výrobkov v celkovej hodnote 1855,81 € v nasledovnom členení:

- k 1 druhu výrobku v hodnote 66,6 € nebolo vydané vyhlásenie o parametroch,
- k 3 druhom výrobkov v hodnote 349,2 € nebolo v čase kontroly predložené vyhlásenie o parametroch,
- k 1 druhu výrobkov v hodnote 17 € bolo v čase kontroly predložené vyhlásenie o parametroch, v inom ako štátnom jazyku,
- 2 druhy výrobkov v hodnote 286 € boli označené CE, pričom výrobca nevykonal posúdenie nemennosti parametrov,
- 9 druhov výrobku v hodnote 2544,63 € malo nedostatočné označenie, týkajúce sa sprievodných údajov za označením CE.

Najčastejšie zisteným nedostatkom boli chýbajúce sprievodné údaje za označením CE v zmysle čl. 9 Nariadenia EP a Rady (EÚ) č. 305/2011, a to najmä:

- referenčné číslo vyhlásenia o parametroch,
- a úroveň alebo trieda deklarovaných parametrov.

Charakter tohto výrobku neumožňuje umiestniť označenie CE na výrobok (resp. štítok pripojený na výrobku), preto sa označenie CE pripojí na obal, a pokiaľ nie je možné pripojiť CE na obal, pripojí sa na sprievodnú dokumentáciu. U zistených 9 druhoch výrobkov nebolo na obale úplné označenie sprievodnými údajmi CE, a toto označenie nebolo ani priložené v sprievodnej dokumentácii.

Kontrolovaným osobám boli uložené opatrenia na odstránenie zistených nedostatkov doplnením požadovaných údajov. Pri kontrole u distribútora boli zistené aj 2 výrobky určené na náter betónových konštrukcií, označené CE, bez ďalších sprievodných informácií. Predložené Vyhlásenie o parametroch k týmto výrobkom bolo vydané distribútorom a malo zásadné nedostatky. Ďalším šetrením bolo zistené, že výrobca nevykonal posúdenie nemennosti parametrov výrobku, išlo o neoprávnené označenie výrobkov CE. Výrobok bol stiahnutý z trhu.

Overenie deklarovaných parametrov

Odber vzoriek ovplyvnilo, že napriek širokej ponuke tohto sortimentu, značná časť výrobkov je dodávaná priamo na stavbu na základe konkrétnej objednávky a tieto výrobky sa fyzicky u kontrolovanej osoby nenachádzajú.

Celkovo bolo odobratých 9 vzoriek. Na vzorkách boli v akreditovanom laboratóriu overované požiadavky na priepustnosť CO₂, priepustnosť vodnej pary, kapilárna nasiakavosť a prepúšťanie vody, odolnosť proti nárazu, prídržnosť pri odtrhovej skúške, prídržnosť po skúške odolnosti proti zmenám teploty na použitie v exteriéri bez vplyvu rozmrazovacích solí, podľa spôsobu ako ich výrobca deklaroval.

Z celkového počtu 9 odobratých vzoriek, 2 vzorky (22,22 %) nevyhoveli v odskúšaných parametroch napriek tomu, že boli výrobcom deklarované.

Priepustnosti CO₂, ktorá spôsobuje karbonatáciu a je príčinou korózie výstuže nevyhovela 1 vzorka.

Odolnosti proti zmenám teploty na použitie v exteriéri bez vplyvu rozmrazovacích solí nevyhovela 1 vzorka, pretože po skúške zmrazovania a rozmrazovania sa vytvorili pľuzgiere a bubliny tak ako je uvedené na obrázku.

Záver

Zistené nedostatky pri kontrole dokumentov a požiadaviek na značenie výrobkov na ochranu betónových konštrukcií predstavovali 21 % z celkového počtu kontrolovaných druhov. Z tohto hľadiska možno skonštatovať, že výrobcovia a distribútori výrobkov, aj napriek zisteným nedostatkom, dodržiavajú podmienky pri uvádzaní a sprístupňovaní týchto výrobkov na trhu SR v súlade s platnou legislatívou.

Skúškami na odobratých vzorkách bolo zistené, že 22 % odobratých vzoriek nespĺnilo požiadavky normy a zároveň parametre deklarované výrobcom.

Zároveň kontrolou bolo zistené, že:

- Návod na použitie výrobku v štátnom jazyku bol priložený ku každému kontrolovanému výrobku.
- Všetky kontrolované výrobky na ochranu betónových konštrukcií spĺňali dobu použiteľnosti uvedenú na obale výrobcom. Pri kontrolách boli zistené iné výrobky, ktoré boli po dobe použiteľnosti.

Vo vzťahu k prospešnosti vykonanej akcie uvádzame, že akcia plnila aj funkciu osvety, v rámci ktorej kontrolované osoby získali informácie dôležité pre ich ďalšiu podnikateľskú činnosť.

Prijaté opatrenia

1. Zo všetkých uskutočnených kontrol výrobkov na ochranu betónových konštrukcií boli spísané inšpekčné záznamy a pri zistení nedostatkov boli uložené záväzné pokyny na ich odstránenie.
2. V prípade chýbajúceho Vyhlásenia o parametroch, bolo toto Vyhlásenie dodatočne doručené kontrolovanou osobou na inšpektorát SOI.
3. Vo všetkých prípadoch zistených nedostatkov v časti kontroly dokumentov boli tieto kontrolovanými osobami odstránené dobrovoľne.
4. SOI pred uložením obmedzujúceho opatrenia na ochranu trhu, v zmysle čl. 21 Nariadenia EP a Rady č. 765/2008, informovala príslušný hospodársky subjekt so sídlom v EU uvedený na výrobku o zámere ich uložiť.
5. Podľa § 6 ods. 1 písm. a) bod 1 zákona č. 128/2002 Z. z. bolo vydané opatrenie, ktorým bol zakázaný predaj a distribúcia 3 druhov výrobku v hodnote 385,49 € do odstránenia zistených nedostatkov.